

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תקצא
עש"ק פ' וילך, שבת שובה, ה'תשס"ו

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ק"ג שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונ"ה שנה לנשיאותו

יחי אדובנו מורנו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכיו"ר

לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל

נפטר בש"ק פ' נצבים, ז"ך אלול ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת טשארנא גיטל בת בראנטשע תחי' סטראל

לאריכות ימים ושנים טובות ומתוך בריאות הנכונה

נדפס ע"י בנם

הו"ח ר' שמואל וזוגתו מרת מלכה שיינדל

ומשפחתם שיחיו סטראל

Eli Shagalov

B"H

HAIMISHE DRIVER
CAR SERVICE

24 Hour Service
15 Passenger Available

CellPhone: (323) 842-3666
Email: haimishedriver@yahoo.com

ויק' פ, ג' תשרי: קודם נסיעתו לאוהל נסע כ"ק אד"ש לטבול במקוה שבשדרת איסטערן פארקוויי, אח"כ הלכו הרבה מהתי' לטבול שם. בשעה 3:15 נסע לאוהל ובשעה 7:20 לערך חזר. כשלת רבעי השעה אח"כ נכנסו שני העורכי-דין המטפלים במשפט הספרים לגן עדן התחתון וכ"ק אד"ש דיבר עמם כשעה וחצי.

ויק' ע"ק ו' תשרי, ט"ה ט"ה: לקראת שבת קודש המשיכו לזרום המוני אורחים מכל קצוי תבל, ושעות ארוכות לפני כניסת השבת כבר הצטופפו בבית המדרש אלפי חסידים שתפסו מקומות להאזין לתפילת כ"ק אד"ש לרגל ה"יאָרצייט" של אמו הרבנים חנה ע"ה. כך נשנה הדבר בכל תפילות השבת.

באמירת "אחד אלוקינו" שבהוצאת הספר תורה אמר כ"ק אד"ש "קדוש ונורא שמו" (ושמעתי שכך אמר בתשל"ט).

בהתוועדות המיוחדת שקיים כ"ק אד"ש עמד גם באריכות על ההוראה לכל אחד מהנהגתה של הרבנית ע"ה שמסרה נפשה על הפצת התורה והחסידות כשעמדה במסירות נפש לימין בעלה הגאון הקדוש רבי לוי"צ נייע.

במשך ההתוועדות הורה לכמה מהנוכחים לומר לחיים, ביניהם לר' בן ציון הכהן סטאק שבאותו היום נולדה לו בת וקרא את שמה חנה.

כ"ק אד"ש עובד בתוקף אהבתו ופירותיו ב"תורה ודעה"

ויק' ג, א' ע"ה: לאחר שחרית החל כ"ק אד"ש בחלוקת הלעקאח לערך בשעה 10:40 לאלפים מאנ"ש שהמתינו בתור ארוך שהחל כבר לפנות בוקר. החלוקה נמשכה כשעתיים וחצי. אחרי תפלת מנחה אמר כ"ק אד"ש שיחה שארכה כשעה ורבע. לפני אמירת "כל נדרי" ברך את תלמידי התמימים שיי "ברכת הבנים".

ויק' ו' תשרי: לפני תפלת "כל נדרי" רמז כ"ק אד"ש לנגן "אבינו מלכנו". בעת אמירת י"ג מדות אחרי שמו"ע של מעריב התרומם מעט כ"ק אד"ש מהכסא (לא בכל פעם) אך לא עמד. אחרי אמירת תהילים בצאתו מבית הכנסת התחילו לנגן "שיבנה ביהמ"ק" וסימן כ"ק אד"ש בידו הק' להגברת השירה.

ויק' ו' תשרי: לפני תפלת נעילה רמז לנגן "אבינו מלכנו". בחזרת הש"ץ של נעילה אמר כ"ק אד"ש למזכיר הריל"ג לאמר לחון שיאריך קצת כי נשאר עוד זמן.

לפני תקיעת השופר שבסיום נעילה החל הקהל לשיר כנהוג את "מארש נפוליון". כ"ק אד"ש עלה על המדרגות שהוכנו עבורו, ובתחילה נופף בידו הק' להגביר השירה, אח"כ כיסה את פניו הק' בטלית (וכנראה שבכה כי אח"כ כשהרים הטלית היו פניו הק' להבים) וסימן בידו השני ואח"כ עוה"פ בשתי ידיו הק' ומחה כפיו מאוד בשמחה, ובמשך דקות ארוכות עמד כ"ק אד"ש ועודד בחזקה את השירה האדירה בצורה שלא זכורה בשנים שלפנ"ו והיו כולם בשמחה עצומה.

ההתרגשות הגיעה לשיאה כאשר לאחר סיום הקדיש הורה כ"ק אד"ש לנגן "אבינו מלכנו" ז' פעמים (!) ובמשך זמן ארוך התנועע גופו הק' בבכי מתייפח שנשמע למרחוק בעוד הקהל מצדו שואג שוב ושוב את הניגון. בפעם השביעית עודד כ"ק אד"ש בבי ידיו ובכל גופו הק'. אח"כ הורה להתחיל תפלת ערבית. אחרי הבדלה הכריז ג' פעמים "גוט יו"ט".

ב"ה

3 דבר מלכות

איך מגדלים ילדים שיקבלו פני משיח / משיחת ו' חשרי החש"א

8 זמן הגאולה

"ידם קרן משיחו" / הזמן הנוכחי באור הגאולה

13 ימן תשמ"ו - פרסום ראשון

מדור חדש! / ימן נדיד ומעניין מהנעשה והנשמע ב"בית חינו" 770 בענת היחשמו" - במלאת עשרים שנה

המדור "ימן תשמ"ו - פרסום ראשון" מוקדש לעילוי נשמת ח"ה מושקא ושטערנא אסתר ע"ה בנות - יבלחט"א - הרה"ח ר' אפרים זאב שמואלי שיחי נלב"ע ביום כ"א מנחם-אב ה'תשס"ד ולע"נ הוריו: ר' ברוך אשר ב"ר זאב ע"ה שמואלי - נפטר ביום ש"ק פ' בהעלותך, י"ד סיון ה'תשס"ג ומרת גי'שא גני' בת ר' אפרים ע"ה - נפטרה ביום ש"ק פ' ויחי, ט"ז טבת ה'תשס"ד ת. ג. צ. ב. ה. יח"ד שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה

ולע"נ הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולא"ה ע"ה בלוי מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים" ולע"נ זוגתו הרבנית חנה ח'י' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג יח"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה

יחי המלך

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 718-735-5136

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 966 קרית שמואל, מיקוד: 26109 • טלפקס: 8715-770 (04)

דואר אלקטרוני: yechy@neto.bezeqint.net • אינטרנט: http://www.torah4blind.org

יותר מזה, כי בזה תלוי גם האושר וההצלחה שלהם עצמם.

ג. עד"ז בנוגע ל"בניך אלו התלמידים"¹¹:

כאשר ניגשים ואומרים לו: הרי ביכולתך לעשות מעשים טובים עם עצמך, עם השני ועם השלישי עד שהם יהיו "טוב לך מעשרה בנים" [ומדוע להתעסק אם הילדים]? – באם הוא יהודי כפי שצריך להיות, לא זו בלבד שאינו מקבל את הסברא, אלא היא כ"כ מופרכת אצלו עד שאינו צריך בכלל לענות עלי' (כהנהגת חנה)!

ואזי, לא רק שלא יחסר לו אח"כ בה"טוב לך" ח"ו, אלא אדרבה, "אלקי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו"¹² – הקב"ה ממלא את הבקשה וההשתדלות, היות והוא רואה שזה נוגע באמת, עד שנהי' ריבוי בנים, וגם באופן ד"זרע אנשים" – עם כל השבחים שהגמרא דורשת¹³ מהלשון "זרע אנשים", ועד שמהבן הזה מתחלת גאולת כל עם ישראל, "וירם קרן משיחו"¹⁴ – הנאמר בשמואל ("אל הנער הזה התפללתי"¹⁵) אשר משח את דוד המלך משיח השם¹⁶, ש"דוד מלך ישראל חי וקיים"¹⁷!

ד. כמדובר כמה פעמים – "התורה היא נצחית"¹⁸, היינו, לא רק דיני התורה הם נצחיים, אלא "התורה היא נצחית": כל התורה היא דבר נצחי, כל ענין בתורה הוא הוראה¹⁹, גם כשמדובר, לכאורה, בסיפור מאורעות

כאשר הולכים בשיטה זו ד"הלא אנכי טוב לך", היינו, שמסתפק בעצמו, באשתו או בשניהם יחד, והם משתדלים בהנוגע לעצמם שיהי' באופן טוב, מתנהגים כדרוש בכל וכו', אבל בנוגע ל"בנים" מסתמכים כביכול על הקב"ה, וכהלשון⁵: "על מה יש לנו להשען – על אבינו שבשמים" – הרי לכאורה יש לזה מקום בתנ"ך כמ"ש⁶ "הוי' אורי וישעי גו' הוי' מעוז חיי", או בלשון ההפטרה "אנכי טוב לך מעשרה בנים", כלומר, שצריכים לסמוך על הקב"ה, וזה משמש תחליף ל"עשרה בנים!"

אבל בני ישראל באים ואומרים שזאת למדים אנו מנבואת חנה [שהיתה הנביאה לכל בני ישראל, עד שמנבואת (ותפלת) חנה לומדת הגמ' בברכות⁷ "כמה הלכתא גברוותא" בהל' תפלה – (ולא רק לדורה, אלא) הנהגות לכל בני' במשך כל הדורות]:

חנה מלכתחילה לא קיבלה את הטענה הנ"ל ("אנכי טוב לך כו'") וכלל לא הוצרכה לפרש בדיבור מדוע אינה מקבלת את זה, אלא המשיכה ב"בכה תבכה"⁸, הגם ש"קולה לא ישמע"⁹ אבל "ותתפלל גו' ובכה תבכה", עד שלאדם מהצד (אפי' כהן גדול) הי' נראה שהיא אינה בדעה צלולה – "ויחשבה עלי לשכרה"⁹...

הנה מסופר בהפטרה, שחנה הצליחה לפעול זאת, עד שהיו לה שבעה בנים (כמובא בהמשך ההפטרה¹⁰ ובמפרשי התנ"ך).

וזוהי ההוראה: אם ההורים רוצים שהם בעצמם יהיו כפי שצריכים להיות ושח"ו לא יצטרכו לבכות, אזי ראשית כל יש להשקיע בילדים כאילו שמדובר בהם עצמם או אפי'

(5) סוטה מט, ב.

(6) תהילים כז, א – המזמור שאומרים בימים אלה.

(7) לא, א ואילך.

(8) שמואל שם, י.

(9) שם, יג.

(10) שם, ה.

(11) ספרי (ורש"י) עה"פ ואתחנן ו, ז.

(12) שמואל שם א, יז.

(13) ברכות שם, ב.

(14) שמואל שם ב, י.

(15) שם א, כז.

(16) רד"ק ועוד – שם ב, י.

(17) ר"ה כה, א. זח"א קצב, ב.

(18) תנאי רפי"ז. וראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ט ה"א.

(19) ראה גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק. רד"ק

לתהלים יט, ח. זח"ג נג, ב.

אנו שמחים להגיש בזאת לקהל קוראינו שיחיו – חלק ראשון ומרתק מתוך יומן המהנעשה ונשמע ב"בית חיינו" 770 בשנת תשמ"ו, ובעז"ה נפרסם בשנה הקרובה חלקים מהיומן (כמעט) בכל שבוע – במלאת עשרים שנה לאירועים חשובים אלו האוגרים בתוכם שיחות קודש רבות בעניני משיח וגאולה

לחביבותא למילתא נביא מדי פעם בשולי היומן סיפורים שאירעו באותה תקופה ב"בית חיינו" וכן צילומי כתב-יד-קודש של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בהזדמנות זו אנו פונים לכל מי שיש תחת-ידו יומנים או רשימות משנת תשמ"ו – לשולחם אלינו כדי לזכות בהם את הרבים, וזכות זו תעמוד לו ולכל בני-ביתו

נערך ע"י מערכת "יחי המלך" – ע"פ רשימה פרטית*, 'בלי אחריות'

י"ז י"ז א' גראף פגנ: לתפילת ערבית נכנס כ"ק אד"ש לבית המדרש הגדול כאשר בידו הקי ספר תהלים בנוסף לסידורו. במשך זמן מה ישב על מקומו ואמר תהלים ורק לאחר מכן החל בתפילת ערבית. לא ניגנו "אבינו מלכנו".

בסיום התפילה ברח כ"ק אד"ש את קהל האלפים ב"לשנה טובה תכתב ותחתם".

י"ז א' א' גראף פגנ: בשעת התקיעות היתה צפיפות גדולה מאד בבית המדרש, כל המעברים והאולמות שמחוץ לביהמ"ד היו מלאים חסידים שהתאמצו, גם מעל לכוחותיהם, לזכות לשמוע את תקיעת השופר והפסוקים שלפניי מפי קדשו של כ"ק אד"ש. מאות רבות של חסידים תפסו את מקומם כבר מיד לאחר תפילת ערבית של ליל ר"ה.

התרגשות עצומה עברה בין קהל ההמונים כאשר עבודת ה"הכנה" של כ"ק אד"ש לפני התקיעות נמשכה זמן רב ביותר, כשכ"ק אד"ש מכסה עצמו בטליתו עם גי' חבילות הפיניים. במשך דקות ארוכות עמד הקהל העצום בדממה מוחלטת והתבונן בהתרגשות וחרדת קודש בעבודתו הקי של כ"ק אד"ש לפעול ישועה ורחמים.

הפסוקים שלפני תקיעת שופר נאמרו ע"י כ"ק אד"ש מתוך ככיות רבות. גם עבודתו הקי בשעת התקיעות עצמה נמשכה זמן רב מהרגיל. זקני וגדולי המשפיעים הסבירו לאחר התפילה

(* עריכת היומן נעשתה ע"פ מספר יומנים של אנ"ש והתמימים אשר שהו באותה תקופה ב"בית חיינו" – 770, והעלו על הכתב את אשר ראו בעצמם או שמעו מאחרים. מטבע הדברים יתכן שנפלו אי-אלו טעויות ביומנים אלו אשר חלקם נכתב לעיתים בצורה בלתי ברורה, ואנו מתנצלים ע"כ מראש ר"שיגאות מי יבין".

דיבורים ונקודות קצרות משיחותיו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א המובאים ביומן תורגמו בדרך-כלל ללה"ק, ולהבנת הדברים יש לעיין בשיחה עצמה.

טובה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך" ביחד עם "כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ", אשר (החיבור דשניהם) הוא הענין ד"הוי' יתתו מריביו" (כמדובר בהמאמר דר"ה).

גאולתם תסלול את הדרך לגאולה השלימה

שאזי מתחלת כבר הגאולה הפרטית של כאו"א בעבודתו (כפי שאומר באגה"ק³⁶), ובגאולה כפשוטו של כמה וכמה הנמצאים לעת עתה במצור ובשבבי³⁷, שיצאו משם בחסד וברחמים, בשמחה ובטוב הנראה והנגלה ובעגלא דידן,

וזו תהי' התחלה קרובה, הכנה קרובה וסלילת הדרך, דרך המלך - הדרך³⁸ - כפי שהגמרא אומרת³⁹ שזוהי דרך רחבה במיוחד, שתפתח את הדרך עבור המון ה"קהל גדול ישו בו הנה" ⁴⁰ בקרוב ממש, עי"ז שתהי' גאולתם הפרטית של המון עשיריות, מאות, אלפים ורבות מישראל³⁷, והיא תסלול את הדרך לגאולה האמיתית והשלימה של בני ישראל בכל מושבותיהם, עי"ז משיח צדקנו - כפס"ד הרמב"ם הנ"ל ש"הרי זה משיח", יבוא ויגאלנו בקרוב ממש.

(משיחת ו' תשרי ה'תשכ"ז - בלתי מוגה)

36) סימן ד (קה, ב).	38) שופטים יט, ג.
37) הכוונה לבני ישראל שנמצאו באותה עת בברית המועצות מאחורי מסך הברזל.	39) ב"ב ק, ב.
	40) בא י, ט.

גליון זה מוקדש לזכות

כל העוסקים והמסייעים בעבודת הקודש - עריכת, הדפסת והפצת הקונטרס

הרב שלום דובער בן טייבל	ר' דוד הכהן בן שרה	הת' לוי יצחק בן בלומה יהודית
הרב שמר'יה בן פסי'ה	ר' חיים אברהם בן צילה	הת' אהרן מאיר בן חיה רחל
ר' זאב מאיר בן ציפורה פרידה	ר' מנחם מענדל בן מרים עטיל	הת' יעקב בן לאה
ר' מנחם מענדל הלוי בן חיה	ר' ראובן בן עפרה	הת' שניאור פרץ בן מרים
ר' אפרים יונה בן פאולין רות	ר' מאיר בן מלכה פערל	הת' ישראל שלום בן רבקה
ר' אפרים זאב בן גי'שא גני'ה	ר' אסף חנוך בן דבורה	הת' שניאור זלמן בן פרידא חנה
ר' יעקב יצחק רב הלוי בן ח'י רחל	הת' מנחם מ. בן ח'י שרה יהודית	הת' ישראל נח בן מרים עטיל
ר' יהודה בן רייזל	הת' שמואל בן ח'י שרה יהודית	הת' יעקב ישראל בן ציפורה שרה

לגמר חתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, והרחבה בכל המצטרך בגו"ר

ושיזכו תיכף ומיד - בתוך כלל ישראל - לקבל את פני כ"ק ארמו"ר שליט"א משיח צדקנו בעיני בשר למטה מעשרה טפחים, בגאולה האמיתית והשלימה - "נאו", ממ"ש

*

איחולי "ברכה והצלחה" לחברי המערכת החדשים, תלמידי ה"קבוצה" דשנת תשס"ו

התמים שניאור פרץ גורפינקל התמים ישראל שלום קפלן התמים שניאור זלמן רותם
התמים יעקב ישראל אושר התמים ישראל נח בליניצקי

שאירעו לפני אלפי שנים, אזי לא רק כללות הסיפור הוא הוראה, אלא גם הפרטים שבו; דלכאורה יכולים לטעון, איזו שייכות יש לפרטי הסיפור או אפילו לכללות הדבר, בנוגע אלינו? הנה רואים, שהגמרא לומדת מאופן תפלתה של חנה הוראות בנוגע לתפלת כאו"א, ומזה מובן, שכל הפרטים בהנהגת חנה הם הוראה לכל אחד ואחת באופן נצחי, בכל מקום ובכל זמן.

ובפרט בתקופתנו זו שרואים מה נעשה היום עם הבנים והבנות, ישנה הוראה נצחית ממאורע זה:

עלינו לדעת, שאין שום תחליף ל"עשרה בנים", וכאשר בא משהו ואומר: "אנכי טוב לך מעשרה בנים" - מדוע אתה צריך למסור את נפשך עבור איזה "היפי" ²⁰ וכיו"ב, כשאתה יכול לפעול עם עצמך ולפעול עם הבנים שיושבים בישיבה ולומדים בלאו הכי, תעזור להם ותלמד בשקידה והתמדה.

אומרים לו - לא! זקוקים ל"עשרה בנים", היכן שישנו בן - ילד יהודי, עליו להיות בנה של חנה, אמא שמתנהגת באופן ש"השאלתיהו לה" ²¹, אשר תיכף לאחרי ש"גמלתו" ²², היא מביאה אותו מיד למשכן השם, לאהל השם, ומשאילה אותו לה', ויתירה מזו: היא מעניקה אותו (כהפירוש השני ב"השאלתיהו" ²³ - לשון מתנה והעניקה), עד שנפעל בו "וישב שם עד עולם" ²⁴, שכל חייו הוא קשור ונמצא במשכן השם.

20) תנועה שהתפשטה בארה"ב באותם שנים אשר אנשי' נקראו "היפיס".

21) שמואל שם א, כח.

22) שם, כד.

23) ראה ת"י (הובא ברד"ק) עה"פ (וראה לעיל שם, יא: ונתתיו). והוא ע"ד הפירוש במ"ש "ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה גו'" (שמות ג, כב) (פי' הרשבים שם). וראה עוד עדי"ז ב'התועודיות' תשר"מ ח"א ע' 158 סי"ט ואילך.

24) שם, כב.

ההוראה זו שייכת לכאו"א: באם הוא משמש בקודש, סוחר או פועל, נותן לו הקב"ה את האפשרות לעשות מהמקום שבו נמצא - משכן השם, בית המקדש לו ית', ובאופן ד"וישב שם", היינו שנמצא שם בהתיישבות - אלו הם חייו, ו"עד עולם" - (שעי"ז) יש לו חיים רגועים, וחיים טובים, ואריכות ימים ושנים טובות. ואזי אומרת חנה שירה, ועי"ז נפעלת גאולתן של ישראל.

ה. מזדעק הוא בשאלה: אין זה ענין בשבילו - הוא עלה לרגל ועליו להקריב שם את הקרבנות, עולת ראי', והקב"ה אומר לו "כדרך שבא לראות כן בא ליראות" ²⁵, שכשם ²⁶ שהקב"ה רואה אותו, כך גם הוא רואה אלוקות במוחש ("לראות") - א"כ, איך הוא ילך במצב כזה להתעסק עם עשרה בנים, הרי "אנכי טוב לך מעשרה בנים"!!

על זה אומרת חנה - לא! באם אין אף דרך אחרת, אזי במשך שנתיים היא לא תלך לשילה, "עד גמלה אתו" ²⁷, כדי להכין ילדים יהודים שאח"כ יקויים בהם "השאלתיהו לה", "וישב שם עד עולם" - ואלקנה הסכים לזה, ודוקא באופן כזה נפעל אח"כ "עלץ לבי בה" ²⁸ ו"עליו בשמים ירעם" ¹⁴ עד ל"זירם קרן משיחו", וככה מעמידים את צבאות ה' שילכו לקבל את פני משיח צדקנו!

ו. ובפרט ע"פ המדובר כמ"פ, אודות החילוק בין גלות זו הנוכחית לגלויות הקודמות: כשיצאו בני" מגלות בבל, נשאר עדיין יהודים בבבל (ואעפ"כ זה נחשב לגאולה), כך גם כשיצאו מגלות יון ומגלות מדי ופרס, עדיין נשאר יהודים בגלות.

25) חגיגה ב, א. וש"נ.

26) ראה לקו"ת ברכה צח, ב. אוה"ת וירא קג, ב ואילך.

27) שמואל שם, כג. וראה מפרשים (שם, כב) דהיינו כ"ד חודש.

28) שמואל שם ב, א.

משא"כ הגאולה מגלות זו תהי' כפי שרש"י מביא²⁹ את הפסוק "אתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל"³⁰, אף יהודי אחד ויחיד לא יכול הקב"ה להשאיר בגלות, אלא נצא מהגלות "בנערנו ובזקנינו ובבנותנו"³¹ – לא רק המובחרים שבבנים, אלא "לא נותר בהם עד אחד"³², שום ילד יהודי אי אפשר להשאיר בגלות!

אלא שצריך לעזור במקצת – צריכים להכין את בני ישראל (ליציאה מהגלות), בין אם זה המובחר שבעשרה בנים ובין אם זה הפחות שבהם, שבכללות אלו הם עשר הסוגים שישנם בבני ישראל, וכדלקמן.

ז. בענין ה"עשרה בנים", מפרט הכתוב בתחילת פ' נצבים את עשר הסוגים בבני ישראל, מ"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציך" ו"שואב מימך", עשר דרגות, עשר סוגים ועשר חלוקות, ולכל סוג יש "בנים" – ישנם הבנים של "ראשיכם", עד לבנים ד"חוטב עציך" ו"שואב מימך".

והנה, גם מענין זה (ד"אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם") למדים הוראה הנ"ל: דלכאורה ביכולתו לטעון, כיון שמדובר בבנו של "חוטב עציך ושואב מימך", אין כל פלא שהוא מתנהג באופן כזה, ובמילא מה זה נוגע לו, הרי הוא מצד עצמו נמצא כבר "לפני ה' אלקיכם"?

אומר הכתוב – לא! צריך להיות "כולכם": כשם שבמתן תורה "אילו הי' ששים ריבוא חסר אחד לא ניתנה תורה לישראל"³³, עד"ז בגלות האחרון ובגאולה האחרונה, שצריך אומר הכתוב – לא! צריך להיות "כולכם":

29 נצבים ל, ג.

30 ישע"י כז, יב.

31 בא י, ט.

32 ראה בשלח יד, כח (נשאר. וראה ש"ב יג, ל).

33 ראה מכילתא יתרו יט, יא. מכילתא דרשב"י

שם.

להיות ה"תלוקטו לאחד אחד".

אמנם, מכיון שלא נוטלים מיהודים את הבחירה, לכן יש להכין את ילדי ישראל שכאשר יבוא משיח יהיו מוכנים ל"תלוקטו לאחד אחד בני ישראל", ע"ז שילמדום את ה"אלף-בית" של יהדות.

ח. טוען הוא, הרי הינו חכם גדול, ואין זה לפי כבודו לרדת וללמד אלף-בית, זקן ואינו לפי כבודו³⁴, "ומה לכהן בבית הקברות"³⁵ וכו' וכו'!

הנה רואים שהקב"ה אומר אחרת: הפסוק אומר בישע"י³⁶ "אשירה נא לידידי שירת דודי לכרמו", וכפירוש הרד"ק שם ש"ידידי" ו"דודי" קאי על הקב"ה הנמצא בכרם גם כאשר "יקו לעשות ענבים ויעש באושים"³⁷, שם נמצא הקב"ה, "השוכן איתם גו"³⁸ בתוך האופן השני.

וכמדובר לעיל³⁹, בפירוש דברי המשנה⁴⁰ "מה המקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל", שאפילו כאשר יהודי נמצא במצב בלתי-רצוי, אין אומרים עליו כבמקוה "מטהר את הטמאים", אלא "אע"פ שחטא ישראל הוא"⁴¹ הקב"ה קורא אותו (מטהר את) ישראל".

ועל-כן הקב"ה רוצה ש"ראשיכם שבטיכם" יתעסקו גם עם ה"חוטב עציך" ו"שואב מימך", ובנוגע לטענה "אנכי טוב לך מעשרה בנים", אומרים שמלכתחילה לא רואים שום

34 ראה ב"מ ל, סע"א. ספרי תצא כב, ד. רש"י משפטים כג, ה.

35 תנחומא וז"ל. מדרש לקח טוב (פס"ז) ובחיי שמות ה, ב. וראה הנסמך בהערה הקודמת.

36 ה, א.

37 שם, ב.

38 אחרי טז, טז. יומא נז, א.

39 בשיחה שנאמרה לפני' בהתוועדות (נדפסה בלקו"ש ח"ז ע' 172 ואילך).

40 סוף מס' יומא במשנה.

41 סנהדרין מז, א.

ללמוד פסקי-דינים!].

ובמילא, הרי זה דבר ברור שנמצאים עוד קודם קיבוץ גלויות, ועוד לא רואים את זה ש"יכוף כל ישראל" ללכת בדרכי התורה ומצוותי²⁶, ובמילא – אוחזים עתה ב"הוי' יחתו מריביו" עוד לפני ש"וירם קרן משיחו" [וכמדובר לעיל²⁷, שישנם אלו שהם "מריב וא"ו", המלאכים למעלה שאינם מניחים לחסדים לרדת למטה, ולכן חסר לפעמים גם הענין ד"יערה עליו רוח ממרום"²⁸, ה"רוח עברה ותטהרם"²⁹, ובמילא יורדת רוח (של גבורות וצמצומים) המחסרת ח"ו בברכות וההמשכות, בברכת ה' למטה].

אחר-כך יתגלה שהוא המשיח

ו. וזוהי תפלת חנה בשם כל אחד ואחת מישראל, ותפילת כאו"א בכל דור דור, באופן ד"מרת נפש"³⁰:

למרות ש"עלץ לבי בהוי'", אבל מצד שני ישנם עדיין "מריביו", ומבקשים בתפלה, שיהי' "יחתו מריביו", היינו שיתבטלו הגבורות והצמצומים למעלה – כפי שהרבי הנשיא מפרש זאת במאמרו בארוכה³¹ – במילא יתבטל תוקף המצמצמים והמגבילים פה למטה, ואזי יהי' "יחתו מריביו".

ויקויים אח"כ המשך הפסוק: "ויתן עז למלכו", שזהו הענין ד"לחם מלחמת ה'" וינצח כנ"ל, שהמוציא ומוליד במלחמה הוא מעיקרי עניני המלך³² כמ"ש³³ "אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם" – בעניני מלחמות שיש לנהל, ורק אח"כ יתחיל ה"וירם קרן משיחו" – כפי שמפרשי התנ"ך מפרשים³⁶ – שיתגלה שהוא המשיח.

ובפרט לפי פס"ד הרמב"ם³⁴ ש"אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם – בעשרה הימים שבין ר"ה ויוהכ"פ היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד", אזי כאשר אוחזים ב"הוי' יחתו מריביו" הרי זה מקויים מיד ללא הפסק זמן בינתיים, ונמשך עוד בראש השנה כאשר מתפללים וקוראים בהפטרה "הוי' יחתו מריביו", ואח"כ זה נמשך בפרטות ובא בפועל בכל מקום ומקום, ובכל ענין לפי ענינו, למטה מעשרה טפחים, ונמשך בעניניו של כאו"א – לבטל את המדידה והגבלה שיש לו בעבודת ה', ולהמשיך את ברכת ה' מ"ידו³⁵ המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה".

וכך גם בתפלת ראש השנה, כשמבקשים "ובכן תן כבוד ה' לעמך תהלה ליראך ותקוה

(כפשוטו) – ואז, יוכלו לדבר ע"ד "אתחלתא דגאולה" (צדי"ק למלך ח"ו ע' 174 – ע"פ רשימה פרטית).

27 סעיף א'.

28 ראה ישע"י לב, טו. תניא פי"ד (כ, ב).

29 ל' אדה"ז באגה"ת פ"ח.

30 שמואל-א, י.

31 סה"מ תש"ו בתחלתו ס"ג.

32 ראה רמב"ם הל' מלכים ומלחמותיהם פ"ד ה"י.

33 פינחס כז, יז.

34 הל' תשובה פ"ב ה"ו.

35 נוסח ברכת המזון.

26 להעיר מיחידות הרש"ח גוטינק שי' אצל כ"ק אד"ש מה"מ בתאריך ה' מנ"א תשכ"ז (10 חודשים לאחר התוועדות זו), שבה אמר לו כ"ק אד"ש מה"מ בין הדברים: מה שכתוב ברמב"ם שיהי' איש (שיכוף כל ישראל וכו'), אין הכוונה בזה רק בכח – הכוונה היא בפועל, דהיינו, שאיש זה ילך ("ארומגיין") ויכוף ("צווינגען") את כל ישראל לקיים תורה ומצוות. מובן, שאין הכוונה שהוא בעצמו ילך לכל אחד ואחד, שהרי זהו דבר בלתי אפשרי – כי אם השלוחים שלו, ושלוחי השלוחים עד מאה. ובשבילי הי' מספיק שהם רק ילכו ויגידו ליהודים שצריך לשוב לתורה ולמצוות, וזה עצמו כבר הי' מסייע ומביא לידי קיום ה"ויכוף"

שהוא המשיח!

– כך פוסק הרמב"ם פס"ד ככל הפסקי דינים שבו, ופסק זה אינו מותיר מקום לספקות מתי מתחילה ה"אתחלתא דגאולה" ומתי ישנו הענין דקיבוץ גלויות – הרמב"ם פוסק שקיבוץ גלויות יהי' ביחד עם וע"י משיח²².

ה. ובפרטיות יותר, כדי לדעת מיהו משיח מביא הרמב"ם סימנים גלויים:

(א) **"מלך מבית דוד"** – משיח יתייחס למלכות בית דוד.

(ב) **"הוגה בתורה ועוסק במצוות"**.

(ג) **"ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדה"** – משיח צריך להשתדל בעצמו "לחזק בדה", ואם היכן שהוא חסר בלימוד התורה וקיום המצוות – הוא ימסור את עצמו ("וארפט ער זיך אריין") כדי לחזק ולתקן זאת.

וזה צריך להעשות באופן ד"ויכוף", כלומר – על מי שייך השקוט אם הוא משיח, דווקא על אחד כזה שכאשר יבוא אדם ויאמר שברצונו להתנהג באופן אחר (מדרך התורה והמצוות) ושלא יתערבו בחייו הפרטיים – הוא (המשיח) לא יתחשב בזה, אלא "ויכוף" – יכריחו ללמוד תורה ולקיים מצוות; אמנם בדרכי נועם ובדרכי שלום שאלו הם דרכי התורה²³, אבל באופן ד"ויכוף" – לא לבקש תחלה רשיון (מאדם הנ"ל) ואח"כ לומר לו: הקשב, אולי תואיל לעשות כך וכך... אכן כך יש לומר **בתחילה**, אך אם זה לא מועיל – צריך להיות "ויכוף".

וכל זמן שסימנים אלו לא התקיימו, דבר ברור הוא שעדיין אין זה משיח, ודבר ברור הוא שנמצאים עוד קודם קיבוץ הגלויות. אך כאשר יקוימו ענינים אלו, ואח"כ יהי' "ילחם מלחמות ה'", ואח"כ אומרים **"וינצח"** – שהוא ינצח²⁴, רק אז יגיע הזמן שבו יתחיל קיבוץ הגלויות.

– כך פוסק הרמב"ם!

ישנם מקומות שלא פוסקים להלכה כדעת הרמב"ם משום שפוסקים אחרים חולקים עליו. אבל כאן הרי זה אחד מפסקי הדינים של הרמב"ם שאין אף פוסק החולק עליהם!

[ומה שמביאים את דברי הירושלמי²⁵ ופי' הרמב"ן על שיר השירים – הרי בודאי ידע הרמב"ם ע"ד הירושלמי. ובנוגע לרמב"ן על שה"ש – ראשית, ישנה מחלוקת האם אכן הרמב"ן כתבו או מחבר אחר. וגם את"ל שהוא להרמב"ן – הרי"ז ע"ד פירושו על התורה, שאין ענינו פסקי-דינים, ע"ד פי' רש"י שישנו כלל בפוסקים שרש"י בפירושו לש"ס אינו פוסק. בשו"ת שלו וכן בספרי תלמידיו מובאים פסקי רש"י, אך מפירושו על הש"ס א"א

תשנ"ב ח"א ע' 110): "רואים בפועל איך שכבר נפעל והולך ונפעל ה"וילחום מלחמת ה" וינצח בכמה וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום". (תרגום מאידית).

25) ריש ברכות (וכן הוא בשה"ש פ"ו, י): "גאולתן של ישראל היא כאיילת השחר קמעא קמעא". בהבא לקמן בפנים – ראה לקו"ש ח"ה ע' 149 בהערה בארוכה, חט"ו ע' 491. ועוד.

22) העיר משיחת ש"פ ויקהל, כ"ה אדר א' ה'תשנ"ב (סה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 440): "רואים בשנים האחרונות איך שנעשה ה"ויקהל" בפשטות – קיבוץ גלויות דבני" מכל העולם, שעולים לאה"ק. והעלי' היא באין-ערוך להעליות שהיו פעם בדורות שלפנ"ו".

23) כמ"ש "דרכי דרכי נועם וכל נתיבותי" שלום" (משלי ג, יז).

24) העיר משיחת ש"פ חיי שרה תשנ"ב (סה"ש

נחיצות לתרץ טענה זו, "והא דשתק" הוא "כיון דלא אחשבה"⁴², על טענה כזו אין צורך כלל לענות – כי מובן, שאצל חנה לא מתקבלת כלל טענה שכזו.

ט. וזוהי ההוראה, שאחת מההחלטות של ראש השנה (שמזכיר על מתן-תורה⁴³, כמדובר כמ"פ) היא: כשם שבמתן תורה "אילו הי' ששים ריבוא חסר אחד לא ניתנה תורה לישראל" (כמובא במדרש⁴⁴), כך גם בנוגע ל"אתם נצבים היום", שלפי פירושו של אדמו"ר הזקן⁴⁴ "היום" קאי על ראש השנה – "יומא דינא רבא"⁴⁵, צריכים להיות **"כולכם** לפני ה' אלוקים!" ומה שבגלל זה חנה הוצרכה להמנע שנתיים מעלי' לרגל לשילה – הרי כל זה כדאי, בשביל שאח"כ תעלה לרגל ותביא איתה את הילדים, מתחיל מאחד, ואח"כ הבאים אחריו.

והיות שקוראים הפטרה זו בתחלת השנה, סימן שזהו לפי כחו של כל אחד ואחד, שהרי "אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו"⁴⁶, הקב"ה לא נותן עבודה ליהודי לפני שנותן לו כח לעשות את העבודה במילואה, ויתירה מזו:

42) ראה ב"ק, כ, סע"ב.
43) וכמו שאומרים גם בברכת שופרות.
44) לקו"ת תבא מב, א. ר"פ נצבים. וראה זח"ג רלא, א. ועוד.
45) ל' התרגום – איוב ב, א.
46) ע"ז ג, א.

"עבדו את ה' בשמחה"⁴⁷ – לעשות זאת בשמחה וטוב לבב,

[. . .] והקב"ה מצליחו ב"זרע אנשים", איש בין אנשים (כפי שהגמרא מפרשת בברכות⁴⁸), שמתברכים בבנים ובנות ההולכים בדרך התורה והמצוה, שזהו גם דרך הישר כפשוטו, [כמדובר לעיל³⁹ על המצוות ד"בין אדם לחבירו", שאין הכוונה שהם רק "לחבירו" ולא "בין אדם למקום" – אז גם ה"בין אדם לחבירו" אינו כדבעי, כי מתי האדם בטוח שיעבור את הנסיון ד"לא תגנוב", לא תחמוד⁴⁹ וכו' – דוקא כאשר זה בא בהמשך אחד ל"אנכי ה' אלוקיך"⁵⁰, ויתירה מזו – עשרת הדברות כולם נאמרו בדבור אחד⁵¹ – שבעצם זהו יותר מ"המשך", זה ענין אחד],

ואזי הקב"ה מקבל את תפלתו ותפלת עם ישראל ברחמים, ונהיית שנה מבורכת, כמדובר, שנת אורה ושנת ברכה עד לשנת גאולה – שיוצאים מהגלות בקרוב ממש, "קהל גדול ישוּבו הנה"⁵², בגאולה האמיתית והשלימה.

47) תהלים ק, ב.
48) לא, ב. וראה תוד"ה גברא בגוברין: פי' אדם שיהא חשוב לימנות בין אנשים.
49) יתרו כ, יג.
50) שם, ב.
51) מכילתא יתרו כ, א. רש"י שם.
52) ירמ"י לא, ז.

המדורים "דבר מלכות" ו"זמן הגאולה" מוקדשים

לעילוי נשמת **אורי אהרן יואל בן יוסף ארי לייב ז"ל** – נלב"ע ביום ב' טבת ה'תשכ"ב

ולעילוי נשמת **פאולין רות בת ר' יצחק ע"ה** – נלב"ע ביום ב' דחה"ש, ז' סיון ה'תש"ס

ולעילוי נשמת מרת **חשא ב"ר נטע אורי ע"ה** ובעלה ר' **יוסף ארי לייב ב"ר משה באר ע"ה**

ולע"נ ר' **מאיר ב"ר צבי ע"ה שנאל**

י"ד שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

ולזכות זוג' – תבלחט"א – מרת **ח'י רחל בת שפירנצא שנאל**

ולזכות **כל בני משפחותיהם שיחיו** – לברכות **עד בלי די**

"וירם קרן משיחו"

תרגום חפשי ללה"ק - בעריכת מערכת "יחי המלך", ע"פ סרט ההקלטה*

א. ביום א' דראש השנה, בין קריאת התורה לתקיעת שופר קוראים בהפטרה את תפלת חנה.

שזהו ג"כ ה"ממוצע" בין קריאת התורה לתקיעת שופר, וכלשון שמביא אדמו"ר הזקן (במחזור): "אחר קריאת התורה יכין עצמו לתקוע בשופר כו" [שלא כן גם בתפלת חנה מופיע ט' פעמים שם הוי", ע"ד התקיעה בשופר שצ"ל ט' תקיעות (כמובא בגמ"ה הראיות לכך מן הכתובים)].

התחלת תפלת חנה³ היא: "עלץ לבי בהוי" [שכמדובר לעיל⁴, זהו ענין השמחה באופן של "דע לפני מי אתה עומד"⁵, המגלה ומביא את ב' התנועות ד"גילו" ו"ברעדה"⁶ (כמבואר בלקו"ת⁷ שהעבודה בר"ה צ"ל בתנועה ד"גילו ברעדה)], ומסיימת: "הוי יחתו מריביו⁸ עליו בשמים ירעם"⁹ וסיומה וחזומה "וירם קרן משיחו"⁹.

בלקו"ת¹⁰ מתעכב ע"כ אדמו"ר הזקן ומקשה, מה השייכות בין "הוי" ל"יחתו" מריביו", ומי הם "מריביו" של הוי? ומביא ע"ז את הזהר¹¹ שאומר שהכוונה היא "מריב וא"ו, היינו שאלו הנלחמים בוא"ו - "יחתו". וכמבואר שם¹² בארוכה: "הוי" הוא ששה מדות דז"א שהחסד גובר בהן דבחי' גבורה שבו היא בבחי' לאכללא שמאלא בימינא כנ"ל והמקטרגים שלמעלה בהיכלות החיצונים המקטרגים על ישראל הם נגד בחי' זו ממש ונק' מריביו . . וע"י התגלות שם הוי' דא"א בז"א עי"ז יחתו מריביו". ולכן צ"ל ענין הנסירה והניתוק - כמבואר בארוכה בלקו"ת ובדרושים שלאח"ז, עד לדרוש של הרבי הנשיא - שכבר ישנו בקופיר¹³ - שבו מבאר בארוכה את הפסוק "הוי יחתו מריביו" עד ל"וירם קרן משיחו".

ב. אמנם הפירוש הפשוט בזה, "ואין מקרא יוצא מדי פשוטו"¹⁴ [כמדובר לעיל¹⁵, שהפירוש ע"ד הפשט צריך להתאחד ולהכלל עם הפירוש שע"ד הדרוש, רמז וסוד, ובענינו:]

(* לכללות השיחה יש להעיר, שבאותה שנה (תשכ"ז) הייתה מלחמת "ששת הימים", ובקשר אלי' - תחילת ההתעוררות ד"מבצע תפלין" וכ"ו. וראה שיחת ליל כ"ט אלול ה'תשמ"ב סכ"ז (ועוד): "ידועה שיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו . . שבר"ה הנהיג הצ"צ "סדרים" בפטרבורג, היינו, שהי' מוריד ומעלה מלכים ושרים בנוגע להנהגת המלוכה" כו'. המו"ל.

(1) ברכות כט, א. ירושלמי ברכות פ"ד ה"ג. וראה אה"ת להצ"צ דרושים לר"ה ע' א'שו-ז (ספר הליקוטים ערך שופר ע' קעח). וש"נ.

(2) ר"ה לג, ב ואילך.

(3) שמואל א-ב, א.

(4) בתחלת ההתעוררות (שיחו"ק תשכ"ז ח"א ע' 23).

(5) ראה ברכות כה, ב (תפא"י אבות פ"ב מ"ג).

(6) תהלים ב, יא.

(7) תבוא מב, א. נציבים מז, א.

(8) יחתו וישברו מריביו של בני ואנשי מלחמת (מצו"ד שם).

(9) שמואל ש, י.

(10) נשא כה, ב.

(11) ויקרא יט, ב.

(12) לקו"ת נשא שם, ד (מהזהר).

(13) סה"מ תש"ו בתחלתו.

(14) שבת סג, א. וש"נ.

(15) גת' לפנ"ז בהתעוררות (שיחו"ק שם ע' 25).

ש"ויתן עז למלכו וירם קרן משיחו" בא בהמשך ל"הוי' יחתו מריביו", זאת-אומרת, ש"מריביו" של הקב"ה הם "מריביו" של מלכא משיחא!

על מי מתכוונת חנה באומרה "משיחו"? - מבארים על אתר מפרשי התנ"ך¹⁶, שהיות וחנה אמרה את תפילתה בקשר עם לידת שמואל הנביא אשר משח את דוד מלך ישראל, הרי ש"משיחו" הכוונה לדוד. זאת למרות ששמואל חי בזמן מלכותו של שאול ודוד עדיין לא נעשה אז למלך, אעפ"כ אומרים שכבר אז דוד הי' "משיחו"!

זוהי תפלתה של חנה - שיקויים "וירם קרן משיחו".

אותו יהודי - "הוגה בתורה" - ינהל מלחמות!

ג. כיון שמתפלה זו לומדת הגמ' בברכות¹⁷ "כמה הלכתא גברותא" לכל התפלות של כל הדורות בכל השנים ובכל הימים, מכך מובן שיש ללמוד גם מכללות הענין ותפלת חנה, עד לתפלתה העיקרית: שיקויים "וירם קרן משיחו", הענין ד"דוד מלך ישראל חי וקיים"¹⁸ - המלך המשיח, "ועבדי דוד גו' נשיא להם לעולם"¹⁹.

ובזה יובן מה שקודם נאמר "הוי' יחתו מריביו" ורק אח"כ יהי' ה"וירם קרן משיחו", שהרי כך הוא הפס"ד ברמב"ם - וכמדובר כמ"פ כיצד נגלה דתורה קשור עם פנימיות התורה, עד לחסידות וקבלה ועד בגלוי -

אשר בהל' מלכים ומלחמותיהם²⁰ פוסק הרמב"ם כיצד יהי' הסדר דביאת משיח וגילוי משיח²¹:

תחלה "יעמוד מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו", והוא "יכוף כל ישראל לילך בה (בדרך התורה) ולחזק בדקה" ולקיים מצוות.

והנה הלשון "יכוף" פירושו להכריח (לכפות - "נייטן"), ומכך ראי' שיהיו כאלו אשר ילחמו איתו, עד שאח"כ ממשיך הרמב"ם - "וילחם מלחמות ה'": אותו יהודי - הוגה בתורה ועוסק במצוות" - ינהל מלחמות!

וכיון שהרמב"ם ענינו לכתוב (הלכות) בפשטות הדברים, נמצא שתהי' אז מלחמה, והרי זהו הענין ד"יחתו מריביו" (כפי שממשיך הרמב"ם שם - "וינצח")!

ד. אולם, גם לאחר כל-זה, אומר הרמב"ם שעדיין לא יודעים בוודאות האם זהו המשיח האמיתי ("דער אמת'ער משיח") שמקויים בו ה"וירם קרן משיחו", או שמא מדובר ביהודי צדיק (אבל לא משיח), אע"פ שמצד המצב זקוקים לענין ד"יחתו מריביו" (מצד המלחמה שתהי' אז).

ועל-כך ממשיך הכתוב בתפלת חנה "ויתן עז למלכו", היינו, לאחר ש"יחתו מריביו" - הענין ד"ילחם מלחמות ה'" וינצח, ממשיך הרמב"ם ואומר "ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל", זאת-אומרת, שכאשר הוא יבנה את בית המקדש ויקבץ את הגלויות אזי יודעים

(16) ראה פי' הרד"ק עה"פ. (19) יחזקאל לז, כד-כה.

(17) לא, א ואילך. (20) פי"א ה"ד.

(18) ר"ה כה, א. זח"א קצב, ב. (21) הבא לקמן ראה גם שיחת ש"פ ראה ה'תשל"ה - "יחי המלך" גלין תקפו ע' 3 ואילך.